

Pressiteade

Luxembourg, 11. november 2020

Kapitaliturgude liit: aeglane edenemine

Kapitali vaba liikumine on Euroopa Liidu üks peamine pikaajaline eesmärk. See on üks ühtse turu alustalasid koos inimeste, kaupade ja teenuste vaba liikumisega. Hoolimata Euroopa Komisjoni püüdlustest saavutada kapitaliturgude liidu loomise ambitsioonikas eesmärk, ei ole Euroopa Kontrollikoja täna esitletud aruande kohaselt tulemusi veel saavutatud.

ELis sõltuvad ettevõtjad oma tegevuse rahastamisel tavaliselt pankadest. Et pakkuda idufirmadele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) alternatiivset rahastamisallikat ja kaasata erakapitali, on komisjon alates 2015. aastast teinud jõupingutusi pangandusliidu täiendamiseks kapitaliturgude liiduga. Kapitaliturgude liidu eesmärk on ka üldisemalt kõrvaldada piiriüleised investeerimistõkked ELis.

„Kapitaliturgude liidu loomine on lõpule viimata ja teha on veel palju,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Rimantas Šadžius. Komisjoni meetmetel VKEde rahastamisvõimaluste mitmekesistamiseks ja kapitaliturgude liidu raames kohalike kapitaliturgude arendamiseks tehtud jõupingutustel ei ole seni olnud katalüütilist mõju. Meie arvates on jätkuvalt ambitsioonikas ja kiireloomuline prioriteet suurendada kapitaliturgude kaudu erasektori rolli riskide jagamisel. See ei tooks kaasa mitte ainult stabiilsemat ja kriisidele vastupanuvõimelisemat ELi finantsüsteemi, vaid ka süsteemi, mis on paremini varustatud majanduskasvu edendamiseks, eriti juhul, kui traditsioonilist pankadepoolset rahastamist ei ole lihtne saada või kui see ebaõnnestub.“

Audiitorid leidsid, et kuigi mõningat edu oli saavutatud, olid ootused liiga suured ja neid ei olnud võimalik kapitaliturgude liidu raames võetud meetmetega tegelikkuses saavutada. Enamikku kapitaliturgudega seotud õigusakte ei ole siiani veel rakendatud või need rakendati alles hiljuti. Paljusid komisjoni kapitaliturgude liidu tegevuskava põhimeetmeid, mida ei ole veel algatatud, saavad ellu viia üksnes liikmesriigid ise või tuleb seda teha nende täieliku toetusena. Paljud meetmed, mida komisjon suutis oma pädevuse piires võtta, ei olnud siduvad ega ulatuslikud. Need meetmed ei ole olnud kapitaliturgude liidu edendamisel edukad.

Audiitorite sõnul olid ettevõtjate rahastamisallikate mitmekesistamise meetmed liiga nõrgad, et stimuleerida ja hoogustada struktuurset nihet suurema turupõhise rahastamise suunas ELis. Näiteks märgivad audiitorid, et VKEde juurdepääs avalikele turgudele ei ole seni märkimisväärselt paranenud ega odavamaks muutunud. Samuti märgivad nad, et komisjon oleks võinud teha rohkem selleks, et

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

edendada VKEde ja tulevaste investorite finantsteadmisi. Peale selle olid väärtpaperistamist käsitlevad õigusaktid positiivne samm (väärtpaperistamine oleks võinud toimida ka VKEde kaudse rahastamisvahendina), kuid neil ei ole veel olnud oodatud mõju rahastamise lihtsustamisele ning nad ei ole ka aidanud suurendada pankade laenuandmisvõimet.

Liimesriikide vahel on selgeid geograafilisi erinevusi nende kohalike turgude kapitaliseerituses, likviidsuses ja sügavuses. Läänes ja põhjas asuvates liikmesriikides kipuvad olema sügavamad kapitaliturgud ja isevõimendavad kapitalikeskused, samas kui idas ja lõunas asuvad liikmesriigid on maha jäänud. Audiitorid leidsid, et komisjon ei olnud välja töötanud terviklikku ja selget ELi strateegiat nende erinevuste ületamiseks. Nad leidsid, et komisjon on kasutanud oma koordineerivat rolli Euroopa poolaasta protsessi raames, et edendada kohalike kapitaliturgude arengut ja integratsiooni, ning on toetanud mõnda liikmesriiki. Sellest hoolimata ei soovitanud komisjon kõigil vähem arenenud kapitaliturgudega liikmesriikidel rakendada asjakohaseid struktuurireforme.

Audiitorid täheldasid ka seda, et kapitaliturgude liidu tegevuskava ei toonud kaasa läbimurret piiriüleste kapitalivoogude peamiste takistuste kõrvaldamisel. Need takistused tulenevad sageli riigisisestest õigusaktidest, näiteks maksejõuetuse ja kinnipeetava maksu valdkonnas, või finantshariduse puudumisest. Takistuste kõrvaldamiseks on tehtud vähe edusamme, osaliselt liikmesriikide toetuse puudumise tõttu.

Kapitaliturgude liidu tegevuskava teine probleem oli eesmärkide ebamäärane sõnastamine. Prioriteetid seati alles protsessi hilises etapis. Kehtestatud eesmärgid ei olnud enamasti mõõdetavad. Audiitorid märkisid ka, et edusamme ei ole korrapäraselt ja järjepidevalt jälgitud. Nad soovitasid komisjonil järelevalveraamistikku märkimisväärselt tugevdada.

Audiitorid esitavad komisjonile mitmeid muid soovitusi kapitaliturgude liidu projekti tulemuslikkuse parandamiseks. Need hõlmavad sihipärase meetmete võtmist, et veelgi hõlbustada VKEde juurdepääsu kapitaliturgudele, ning meetmeid killustatuse ja peamiste piiriüleste investeerimistõkete kõrvaldamiseks. Samuti soovivad audiitorid nõukogul kaaluda, kuidas edasi arendada komisjoni ettepanekut muuta kapitaliturgude liidu arengut kahjustavat omakapitali ja võla asümmeetrilist maksustamist.

Taustteave

Lõpetasime audititöö enne COVID-19 puhangut ja seetõttu ei võeta aruandes arvesse pandeemiale reageerimiseks poliitikas võetud samme või muid muudatusi.

Kontrollikoda avaldanud aruandeid seotud teemadel, nagu [Euroopa poolaasta](#), [Euroopa investeerimisnõustamise keskus](#), [innovatsioon VKEdes](#) ja [ELi riskikapitalimeetmed](#).

Pressikontakt: Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu – mobiil: +352 691 553547